

Βρυξέλλες, 10 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

14479/22

COH 106

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της πολιτικής συνοχής στις περιφέρειες της ΕΕ = Ανταλλαγή απόψεων

Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων που είναι αφιερωμένη στην πολιτική συνοχής στις 22 Νοεμβρίου, οι υπουργοί που είναι αρμόδιοι για την πολιτική συνοχής καλούνται να συζητήσουν, με βάση το έγγραφο της Προεδρίας που περιέχεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος, τους κύριους στόχους και τις βασικές αρχές της πολιτικής συνοχής για το μέλλον· τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η πολιτική μελλοντικά και τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισής τους· καθώς και την προστιθέμενη αξία της πολιτικής συνοχής σε σύγκριση με άλλες πολιτικές και μέσα της ΕΕ, καθώς και με τα εθνικά πλαίσια, ενόψει δυναμικής ικανότητας προσαρμογής της στα προαναφερόμενα.

Έγγραφο αναφοράς

για το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων που είναι αφιερωμένο στην πολιτική συνοχής

Η πολιτική συνοχής είναι βασικός μοχλός για την προώθηση της μακροπρόθεσμης σύγκλισης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Όπως επισημαίνεται στην 8η έκθεση για τη συνοχή, η πολιτική συνοχής έχει συμβάλει ουσιαστικά στη γεφύρωση του οικονομικού χάσματος μεταξύ λιγότερο και περισσότερο ανεπτυγμένων περιφερειών και κρατών μελών, σύμφωνα με την εντολή της ΕΕ που κατοχυρώνεται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ, για μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και για μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών.

Περίοδος προγραμματισμού 2007-2013¹²³⁴

Κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007–2013, επενδύθηκαν 346,5 δισεκατομμύρια ευρώ με σκοπό τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών, την προώθηση ισόρροπης και βιώσιμης ανάπτυξης και την αύξηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Οι επενδύσεις αυτές έκαναν πράγματι τη διαφορά κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, όταν η δημόσια χρηματοδότηση ήταν περιορισμένη, μεταξύ άλλων για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και όταν ήταν δύσκολο να εξασφαλιστεί ιδιωτική χρηματοδότηση και να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας. Αντιμετώπισαν τις περιφερειακές ανισότητες και αύξησαν το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕγχΠ).

¹ Παρουσίαση – [Πολιτική συνοχής – εξασφαλίζοντας οφέλη για τους πολίτες](#) – βασικά αποτελέσματα περιόδου 2007-2013 (21/12/2016)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης)

² [9 τρόποι με τους οποίους η πολιτική συνοχής είναι αποτελεσματική για την Ευρώπη: βασικά αποτελέσματα περιόδου 2007–2013](#) (7/10/2016)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ REGIO).

³ [Δέσμη εργασιών WP1: Συγκεφαλαιωτική έκθεση, Εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων πολιτικής συνοχής 2007–2013, με έμφαση στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης \(ΕΤΠΑ\) και το Ταμείο Συνοχής \(ΤΣ\) \[Synthesis report, Ex post evaluation of Cohesion Policy programmes 2007-2013, focusing on the European Regional Development Fund \(ERDF\) and the Cohesion Fund \(CF\)\]](#)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Β — Πολιτική, Μονάδα Β.2 Αξιολόγηση και Ευρωπαϊκό Εξάμηνο· 2016.

⁴ [Πού υλοποιείται ο αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής της ΕΕ; \[Where does the EU cohesion policy produce its impact?\] Προσομοιώσεις με περιφερειακό δυναμικό μοντέλο γενικής ισορροπίας \[Simulations with a regional dynamic general equilibrium model\]](#)· Philippe Monfort, Simone Salotti· Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· Δέσμη εργασιών WP 2/2021.

Αποτελέσματα επιτεύχθηκαν σε όλα τα κράτη μέλη και όλες τις περιφέρειες. Για κάθε 1 ευρώ των επενδύσεων της πολιτικής συνοχής κατά την περίοδο 2007–2013 αναμένεται να παραχθεί 2,74 ευρώ επιπλέον ΑΕγχΠ έως το 2023. Η εκτιμώμενη απόδοση των επενδύσεων του συνολικού κονδυλίου για την περίοδο 2007–2013 ανέρχεται σε 1 τρισεκατομμύριο ευρώ επιπλέον ΑΕγχΠ έως το 2023 και, μακροπρόθεσμα, θα αποφέρει θετική απόδοση, η οποία, για το σύνολο της ΕΕ, εκτιμάται σε περίπου 4 % ετησίως. Δημιουργήθηκαν ένα εκατομμύριο θέσεις εργασίας, που αντιστοιχούν στο 1/3 της καθαρής αύξησης των θέσεων απασχόλησης κατά την περίοδο αυτή. Οι επενδύσεις της πολιτικής συνοχής την περίοδο 2007–2013 ήταν ζωτική πηγή δημόσιας χρηματοδότησης για πολλά κράτη μέλη, αποτελώντας σε ορισμένα από αυτά έως και το 57 % των κρατικών επενδύσεων κεφαλαίου. Ειδικότερα, χάρη στην πολιτική συνοχής, μπόρεσαν να συνεχιστούν οι δημόσιες επενδύσεις, ιδίως κατά τα έτη της οικονομικής κρίσης, αναδεικνύοντας τη μακροπρόθεσμη σταθεροποιητική επίδραση που έχει στις επενδύσεις ο πολυετής προγραμματισμός στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

Τον Οκτώβριο του 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε έγγραφο εργασίας, στο οποίο εξετάστηκαν οι μακροοικονομικές επιπτώσεις των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής της περιόδου 2007–2013. Ο αντίκτυπος της πολιτικής συνοχής είναι μεγαλύτερος στα κράτη μέλη που είναι οι κύριοι δικαιούχοι· ωστόσο, είναι επίσης θετικός μακροπρόθεσμα σε πιο ανεπτυγμένα κράτη μέλη και περιφέρειες, παρόλο που αποτελούν καθαρούς συνεισφέροντες στην πολιτική συνοχής. Εντέλει, περίπου το 15 % του αντικτύπου στο ΑΕγχΠ της ΕΕ προέρχεται από διεθνείς δευτερογενείς επιπτώσεις, που υποδηλώνει ότι η πολιτική συνοχής είναι παίγνιο θετικού αθροίσματος και δημιουργεί θετικές διασυνδέσεις μεταξύ των οικονομιών των κρατών μελών. Οι δευτερογενείς επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τους κύριους συνεισφέροντες στην πολιτική συνοχής και αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο του συνολικού αντικτύπου της πολιτικής.

Μακροπρόθεσμα, πάνω από το 45 % του θετικού αντικτύπου σε χώρες μη επιλέξιμες για το Ταμείο Συνοχής προέρχεται από επενδύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται σε κράτη μέλη που είναι δικαιούχοι του Ταμείου. Για ορισμένα κράτη μέλη, οι δευτερογενείς επιπτώσεις είναι η κύρια πηγή των οφελών που αποκομίζουν από την πολιτική συνοχής. Τα πορίσματα αυτά παρέχουν αξιόπιστα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η πολιτική συνοχής είναι επωφελής για ολόκληρη την ΕΕ σύμφωνα με τους στόχους της Συνθήκης.

Τα κυριότερα αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ταμείου Συνοχής είναι τα εξής⁵⁶:

⁵ [Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο 2007–2013 \[Ex post evaluation of the ERDF and Cohesion Fund 2007-13\]](#)· Βρυξέλλες, 19.9.2016 SWD(2016) 318 final.

⁶ [Εκτίμηση αντικτύπου με βάση το υπόδειγμα RHOMOLO για την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2014–2020 στις περιφέρειες της ΕΕ \[The RHOMOLO impact assessment of the 2014–2020 cohesion policy in the EU regions\]](#)· Francesca Crucitti, Nicholas-Joseph Lazarou, Philippe Monfort, Simone Salotti· Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· Δέσμη εργασιών WP 4/2022, 1^η έκδοση.

- δημιουργήθηκαν άμεσα περίπου 940 000 θέσεις εργασίας, εκ των οποίων 41 600 στους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης·
- 400 000 ΜΜΕ έλαβαν άμεση στήριξη και δημιουργήθηκαν 322 000 θέσεις εργασίας σε ΜΜΕ·
- η ικανότητα παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αυξήθηκε κατά 3 900 μεγαβάτ·
- περιβάλλον: επιπλέον 5,9 εκατομμύρια άνθρωποι συνδέθηκαν με παροχή καθαρού πόσιμου νερού και επιπλέον 6,9 εκατομμύρια άνθρωποι συνδέθηκαν με νέες ή αναβαθμισμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων·
- υποδομές (χιλιόμετρα νέων ή εκσυγχρονισμένων οδών/σιδηροδρόμων, συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο κ.λπ.):
 - ο επιπλέον 8 400 000 άνθρωποι καλύπτονται από ευρυζωνικές συνδέσεις·
 - ο κατασκευάστηκαν επιπλέον 4 900 χλμ. οδών (κυρίως αυτοκινητοδρόμων), εκ των οποίων σχεδόν τα μισά στο πανευρωπαϊκό δίκτυο ΔΕΔ-Μ·
 - ο αναβαθμίστηκαν σχεδόν 28 600 χλμ. οδών, εκ των οποίων τα δύο τρίτα βρίσκονται στα κράτη μέλη της ΕΕ των 12
 - ο αναβαθμίστηκαν 3 900 χλμ. σιδηροδρόμων, εκ των οποίων περίπου 1 600 χλμ. βρίσκονται στα κράτη μέλη της ΕΕ των 12.

Τα κυριότερα ποσοτικά επιτεύγματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)⁷:

- 98,7 εκατομμύρια συμμετείχαν σε χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ δραστηριότητες κατάρτισης και άλλες υποστηριζόμενες δράσεις, ομοιόμορφα κατανεμημένες μεταξύ των οικονομικά μη ενεργών (36 %), των απασχολούμενων (33 %) και των ανέργων (30 %).
- Πάνω από 30 εκατομμύρια ευνοϊκές συνέπειες, που βοηθούν τους ανθρώπους να προβούν σε θετικές αλλαγές:
 - ο 9,4 εκατομμύρια συμμετέχοντες απέκτησαν απασχόληση, εκ των οποίων τουλάχιστον 300 000 είναι αυτοαπασχολούμενοι·
 - ο 8,7 εκατομμύρια απέκτησαν επαγγελματικό προσόν/πιστοποιητικό·
 - ο Άλλα 13,7 εκατομμύρια βελτίωσαν δεξιότητες και ικανότητες, απέκτησαν αυξημένες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας, συνέχισαν την εκπαίδευση κ.λπ.

⁷ [Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων του ΕΚΤ για την περίοδο 2007-2013 \[Commission Staff Working Document Ex-post evaluation of the 2007-2013 ESF Programmes\]](#)· Βρυξέλλες, 12.12.2016 SWD(2016) 452 final, σελίδα 4.

Περίοδος προγραμματισμού 2014-2020⁸

Οι πόροι που διατέθηκαν για την πολιτική συνοχής την περίοδο 2014–2020 ανήλθαν σε περίπου 355 δισ. ευρώ, που σημαίνει διοχέτευση πόρων ύψους περίπου 0,3 % του ΑΕγχΠ της ΕΕ. Τον Ιούλιο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε έγγραφο εργασίας, στο οποίο αξιολογήθηκε ο μακροοικονομικός αντίκτυπος των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής της περιόδου 2014–2020. Η προσομοίωση με βάση το μοντέλο RHOMOLO έδειξε ότι οι παρεμβάσεις της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014–2020 είχαν συνολικά θετικό αντίκτυπο στην οικονομία της ΕΕ, ο οποίος αυξήθηκε με την πάροδο του χρόνου κατά τη διάρκεια της περιόδου χρηματοδότησης και έφτασε στο ανώτατο επίπεδο το 2021, όταν το ΑΕγχΠ της ΕΕ ήταν κατά περίπου 0,4 % υψηλότερο από αυτό που θα ήταν χωρίς την πολιτική συνοχής.

Σε περιφερειακό επίπεδο, ο μεγαλύτερος αντίκτυπος είναι στα κράτη μέλη που είναι οι κύριοι δικαιούχοι. Σε πιο ανεπτυγμένα κράτη μέλη και περιφέρειες, ο αντίκτυπος της πολιτικής είναι γενικά μικρότερος βραχυπρόθεσμα. Πράγματι, για πολλές από αυτές τις περιφέρειες, η στήριξη που παρέχει η πολιτική είναι μικρή σε σχέση με το μέγεθος των οικονομιών τους. Ωστόσο, μακροπρόθεσμα, ο αντίκτυπος της πολιτικής αυξάνεται, διότι τα προγράμματα, μετά την ολοκλήρωσή τους, δεν δημιουργούν πλέον δαπάνες αλλά εξακολουθούν να αποφέρουν σημαντικά οφέλη. Εντέλει, ο αντίκτυπος στο ΑΕγχΠ είναι θετικός σε όλες τις περιφέρειες. Το τελικό αποτέλεσμα που είναι επωφελές για όλες τις περιφέρειες της ΕΕ οφείλεται εν μέρει στις ισχυρές χωρικές δευτερογενείς επιπτώσεις που δημιουργεί η πολιτική συνοχής, αφού τα προγράμματα που υλοποιούνται σε δεδομένη περιφέρεια ωφελούν και άλλες περιφέρειες, ιδίως δε όσες έχουν ισχυρούς εμπορικούς δεσμούς με τους κύριους δικαιούχους.

Η ανάλυση δείχνει ότι η πολιτική έχει συμβάλει σημαντικά στη μείωση ή τον περιορισμό της αύξησης των περιφερειακών ανισοτήτων, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και στο εσωτερικό των κρατών μελών.

⁸ [Εκτίμηση αντικτύπου με βάση το υπόδειγμα RHOMOLO για την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2014–2020 στις περιφέρειες της ΕΕ \[The RHOMOLO impact assessment of the 2014–2020 cohesion policy in the EU regions\]](#)· Francesca Crucitti, Nicholas-Joseph Lazarou, Philippe Monfort, Simone Salotti· Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· Δέσμη εργασιών WP 4/2022, 1^η έκδοση.

Η εφαρμογή μακροοικονομικών μοντέλων από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (μοντέλο RHOMOLO) σχετικά με το ΕΚΤ έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στο σύνολο της οικονομίας, επιπλέον των άμεσων αποτελεσμάτων για τους συμμετέχοντες σε δράσεις του ΕΚΤ⁹. Οι επενδύσεις στην απασχόληση και την κινητικότητα μέχρι το 2018 θα οδηγήσουν μακροπρόθεσμα στη δημιουργία 47 000 θέσεων εργασίας και σε αύξηση του ΑΕγχΠ κατά 0,06 % σε σύγκριση με τα στοιχεία αναφοράς (2014). Αυτό θα οφείλεται στις τελικές μακροοικονομικές επιπτώσεις των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο και στη βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας, καθώς και στις σχετικές διαρθρωτικές αλλαγές. Η στήριξη που παρέχεται από το ΕΚΤ στην κοινωνική ένταξη αναμένεται να αυξήσει το ΑΕγχΠ της ΕΕ κατά 0,037 % (δηλαδή ποσό 4 δισ. ευρώ) έως το 2023 και να δημιουργήσει επιπλέον 127 000 θέσεις εργασίας, ενώ οι δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης αναμένεται να προσθέσουν 0,16 % στο ΑΕγχΠ (18 δισ. ευρώ) έως το 2023 σε σύγκριση με τα στοιχεία αναφοράς και να δημιουργήσουν περίπου 170 000 επιπλέον θέσεις εργασίας. Όλες οι αυξήσεις αναμένεται να είναι μακροπρόθεσμες (έως το 2033), καθώς το ΑΕγχΠ και η απασχόληση αναμένεται να είναι ακόμη μεγαλύτερες σε σχέση με τα στοιχεία αναφοράς.

Μακροπρόθεσμα, οι επενδύσεις της πολιτικής παράγουν σημαντικά θετικά αποτελέσματα, με τον πολλαπλασιαστή 25ετίας του ΑΕγχΠ να ανέρχεται σε 2,7 ή να ισοδυναμεί με ετήσιο ποσοστό απόδοσης περίπου 4 %.

Τα κυριότερα αποτελέσματα για την πολιτική συνοχής:

- 5,4 εκατομμύρια άνθρωποι βρήκαν εργασία χάρη στη στήριξη του ΕΚΤ και της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων·
- 236 500 νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν με στήριξη από το ΕΤΠΑ·
- 3,6 εκατομμύρια επιχειρήσεις θα επωφεληθούν από έργα που επελέγησαν για στήριξη από τα ΕΔΕΤ, από τις οποίες 3 εκατομμύρια επιχειρήσεις έχουν ήδη λάβει στήριξη·
- βελτιώθηκε η ενεργειακή απόδοση πάνω από 359 000 νοικοκυριών·
- 45,5 εκατομμύρια συμμετέχοντες επωφελήθηκαν από έργα στα οποία παρέχεται στήριξη από το ΕΚΤ και την πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων·
- μεταξύ 2014 και τέλους του 2020 κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν 1 544 χιλιόμετρα σιδηροδρόμων·

Τα ανωτέρω επιβεβαιώνουν ότι η πολιτική συνοχής παράγει αποτελέσματα στην πράξη.

⁹ [Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Αξιολόγηση της στήριξης που παρείχε το ΕΚΤ την περίοδο 2014-2018 στην απασχόληση και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, την κοινωνική ένταξη και την εκπαίδευση και κατάρτιση \[Evaluation of the 2014-2018 ESF support to employment and labour mobility, social inclusion and education and training\]](#)· σ. 35, {SWD(2021) 11 final} Αξιολόγηση της στήριξης που παρέχεται από το ΕΚΤ στην κοινωνική ένταξη. Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία βασίζονται σε στοιχεία της περιόδου 2014-2018 και, ως εκ τούτου, η εκ των υστέρων αξιολόγηση του ΕΚΤ 2014-2020, όταν οριστικοποιηθεί, θα παράσχει πιο επικαιροποιημένα στοιχεία. ΣΗΜ.: οι υπολογισμοί αυτοί έγιναν το 2019, δηλαδή πριν από την τρέχουσα κρίση).

Η πολιτική όχι μόνο συνέβαλε στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην ΕΕ, αλλά απέδειξε επίσης την προσαρμοστικότητά της, ιδίως με τον αναπροσανατολισμό 23 δισ. ευρώ εντός υφισταμένων προγραμμάτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έθεσε η πανδημία, και προσέθεσε «φρέσκα» κονδύλια ύψους 50 δισ. ευρώ μέσω του REACT-EU, προκειμένου να συμβάλει στη διαδικασία ανάκαμψης των περιφερειών της ΕΕ, ενισχύοντας τις ικανότητές τους για αυξημένη ανθεκτικότητα.

Τις τελευταίες δεκαετίες, η πολιτική συνοχής εξελίχθηκε επίσης όσον αφορά τη διαμόρφωση ρυθμίσεων διακυβέρνησης για τα προγράμματα: ο πολυετής προγραμματισμός, οι τακτικές αξιολογήσεις, η ενισχυμένη λογική παρέμβασης σε συνδυασμό με βελτιώσεις προσανατολισμένες στα αποτελέσματα, καθώς και ο καλύτερος τρόπος λειτουργίας της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, αύξησαν την αποτελεσματικότητα της υλοποίησης προγραμμάτων και έργων. Ομοίως, το πλαίσιο για την πολιτική συνοχής εμπλουτίστηκε με απαιτήσεις για τη δημιουργία κατάλληλης στρατηγικής βάσης και πλαισίωσης των παρεμβάσεων, καθώς και για ενισχυμένους δεσμούς μεταξύ της πολιτικής συνοχής και του πλαισίου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Πιθανές προοπτικές

Όσον αφορά τις μελλοντικές τάσεις, είναι σαφές ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει ορισμένες προκλήσεις που απορρέουν από τις δημογραφικές και τεχνολογικές αλλαγές, καθώς και από την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση που θα έρθουν στο προσκήνιο. Οι προκλήσεις αυτές θα οδηγήσουν πιθανόν σε νέες ανισότητες, οι οποίες με τη σειρά τους ενδέχεται να υπονομεύσουν τη βιωσιμότητα και την ευρωστία του αναπτυξιακού μοντέλου της ΕΕ. Η πολιτική συνοχής από μόνη της δεν μπορεί να εγγυηθεί ότι κανένα έδαφος και κανένας άνθρωπος δεν θα μείνουν στο περιθώριο, αλλά σίγουρα μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, μεταξύ άλλων μέσω της διασφάλισης χωρικών και εδαφικών παραμέτρων για τις εθνικές και τομεακές πολιτικές. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της πολιτικής συνοχής θα πρέπει να εδράζονται σε αξιόπιστο και αποτελεσματικό μείγμα πολιτικών που εμπεριέχει εθνικές και ενωσιακές πολιτικές και μέσα.

Ερωτήματα ενόψει της συζήτησης των υπουργών:

1. Ποιοι είναι οι κύριοι στόχοι και οι βασικές αρχές της πολιτικής, επί των οποίων δεν θα πρέπει να υπάρξουν συμβιβασμοί για το μέλλον;
 2. Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της πολιτικής συνοχής σε σύγκριση με άλλες πολιτικές και μέσα της ΕΕ, καθώς και με τα εθνικά πλαίσια; Θα πρέπει η πολιτική να προσαρμοστεί έναντι άλλων πολιτικών και μέσων προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η επίτευξη των βασικών στόχων της;
 3. Ποιες αναμενόμενες προκλήσεις θα αντιμετωπίσει η πολιτική συνοχής στο μέλλον και πώς μπορεί να προσαρμοστεί για να τις αντιμετωπίσει;
-